თამარ მახარობლიძე
ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, საქართველო
tamar.makharoblidze@iliauni.edu.ge
https://doi.org/10.52340/lac.2025.10.41

ქართული ჟესტური ენის მიმდინარე კვლევები[1]

საკვანძო სიტყვები: ქართული ჟესტური ენა, ქართული ჟესტური ენის დაქტილური ანბანი

აღსანიშნავია, რომ ჟესტურ ენებს აქვთ იმავე ტიპის სტრუქტურა, როგორიც მოეპოვებათ სამეტყველო ენებს. ამრიგად, მათ აქვთ ენის ყველა იერარქიული დონე. ეს ორი განსხვავებული მოდალობის ენებია - სამეტყველო და ჟესტური, მაგრამ მათ აქვთ მრავალი სახის საერთო ენობრივი კატეგორია. ფორმისა და მნიშვნელობის ასოციაციები ჩვეულებრივია და ხშირად არბიტრარულიც. ვიზუალურ-ჟესტური მოდალობა ითვალისწინებს იკონურობის დიდ წილს ჟესტური ენების ლექსიკაში. ამიტომაც ურთიერთგაგების შესაძლებლობა სხვადასხვა ენების მცოდნე ყრუ ადამიანებს მეტი აქვთ იმავე სიტუაციაში მყოფ სამეტყველო ენაზე მოსაუბრე ადამიანებთან შედარებით.

ჟესტების ვიზუალური მხარე მოიცავს დრო-სივრცით განზომილებებს მათი დინამიკური მულტიმოდალური ფორმებითა და არამანუალური (ანუ მიმიკური) კომპონენტების თანხლებით. ცხადია, რომ ამ ყოველივეს ასახვა ლექსიკონში სერიოზულ გამოწვევებთანაა დაკავშირებული. შესაბამისი გამოწვევებია ასევე ამ ენათა გრამატიკული დონეების დესკრიფციული ანალიზის პროცესშიც.

მნიშვნელოვანია იმის აღნიშვნა, რომ ჟესტურ ენებში ძირითადად მუშაობს თანადროული პროცესები როგორც მორფო-სინტაქსში, ასევე ლექსიკური დონის იერარქიულ საფეხურზეც. ძალიან მცირეა სეგმენტური მორფოლოგიისა და ლექსიკის წილი ჟესტური ენების ლინგვისტურ სურათში. ქართულ ჟესტურ ენასთან დაკავშირებით, უნდა ითქვას, რომ აქ საკმაოდ გაზრდილია სეგმენტური მორფოლოგიისა და ლექსიკის ფორმატი და, ამ მოცემულობის საფუძველზე, მე ამ ენას მივიჩნევ შერეული ტიპის ენად, სადაც ადგილი აქვს როგორც თანადროულ ასევე სეგმენტურ პროცესებს.

• ქართული ჟესტური ენის კვლევები მოიცავს როგორც ლექსიკურ დონეს ასევე მორფოლოგიურსა და სინტაქსურ დონეებსაც. წინა კვლევების შედეგად, 2015 წელს მე გამოვეცი ქართული ჟესტური ენის განმარტებითი ლექსიკონი 4000 ერთეულით (gesl.iliauni.edu.ge) თავისი ელექტრინული ვერსიით _ gesl.iliauni.edu.ge. ამავე წელს გამოიცა ამ ენის საარჩევნო ლექსიკონიც. მანამდე კი - 2012 წელს გამოიცა პირველი წიგნი "ქართული

[1] *კვლევა განხორციელდა შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მხარდაჭერით [FR-22-254. ქართული ჟესტური ენის სახელთა მორფოლოგია]*

ჟესტური ენა", სადაც მოცემეულია ამ ენის ზოგადი ანალიზი. 2019 წელს გამოვიდა წიგნი "ქართული ჟესტური ენის ზმნის მორფოლოგია" და მიმდინარე წელს იგეგმება მონოგრაფიის გამოცემა სახელწოდებით "ქართული ჟესტური ენის სახელთა მორფოლოგია". ასევე შეიქმნა ქართული დაქტილური ანბანი და ქართული ღორმის ანბანი უსინათლო ყრუთათვის. ჩემი რედაქტორობით ამერიკის შეერთებულ შტატებში გამოიცა წიგნი, სადაც ერთი თავია მიძღვნილი ქართული ჟესტური ენისადმი: Tamar Makharoblidze &Ekaterine Nanitashvili. Non-manual arguments in GESL. In the book: Issues of Kartvelian Studies. Edited by Tamar Makharoblidze. Vernon Press, USA. 2022 pp.201-215. ასევე წიგნის თავია შემდეგი ორი ნაშრომიც: ა. Tamar Makharoblidze (2022). Matrix of Negation in GESL. In the book "Building on Babel's Rubble" dedicated to the 60th universary of Lea Nash. Paris. 2021 p.83-93 https://www.puv-editions.fr/collections/nos-livres-et-revues-sciences-du-langage/building-on-babel-s-rubble-9782379242373-19-735.html

• ნინო შარაშენიძე, მაგული ღამბაშიძე, მაია ადვაძე, თამარ მახარობლიძე, (2020) მოდალობის კატეგორიის საკითხები ქართულში. ISBN 978-9941-26-788-8. გამომცემლობა 'უნივერსალი'. თბილისი. გვ.76-136,160-167.

მიმდინარე კვლევებს კარგად ასახავს ქვემოთ მოცემული პუბლიკაციების სია, სადაც ცხადია, არ არის შეტანილი მაღალრეიტინგულ ჟურნალში განხილვის პროცესში მყოფი რამდენიმე სტატია.

- თამარ მახარობლიძე (2024) ჟესტური ენების მორფოლოგიის შესახებ. ენათმეცნიერების საკითხები. თსუ. ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი. ISSN 1512-0473. თბილისი.

- თამარ მახარობლიძე (2024) ყრუთა თემი და სახელმწიფო ენა. სამეცნიერო რეფერირებადი ჟურნალი *"ენა და კულტურა"* # 31. აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. გვ.53-56 enadakultura.blogspot.com; https://enadakultura.com; https://journals.4science.ge/index.php/enadakultura

- თამარ მახარობლიძე (2024) ბრუნვათა სისტემის შესახებ ქართულ ჟესტურ ენაში. ქუთაისის IX საერთაშორისო (დისტანციური) სამეცნიერო კონფერენციის მასალები. „ენა და კულტურა" ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი, საქართველო

- თამარ მახარობლიძე (2023) ლექსიკური დონის შესახებ ჟესტურ ენებში. ლექსიკოგრაფიის საერთაშორისო კონფერენციის მასალები. Tamar Makharoblidze (2023) On the lexical level in sign languages. International conference "Lexicography in the 21st century. ISU & BSU.10-12 November. Tbilisi. Conference proceedings. გვ. 104-114. https://lexicography21.iliauni.edu.ge/en/proceedings-of-the-conference/

- მახარობლიძე თ. (2023) ბრუნვათა სისტემა ქართულ ჟესტურ ენაში. იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება. იკე. #51. არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი. თსუ. თბილისი

- მახარობლიძე თ. (2023) კლასის კატეგორია ქართული ჟესტური ენის ზმნურ აქტანტებში. ენათმეცნიერების საკითხები. თსუ. ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი. ISSN 1512-0473. თბილისი. გვ.103-11 https://tsu.ge/ka/publishing-house/single/1645
- მახარობლიძე თ. (2023) რიცხვითი სახელის შესახებ ქართულ ჟესტურ ენაში. ,,კულტურათაშორისი დიალოგები“ - VII. **ISSN: 2233-3401; E-ISSN: 2667-999X**; ი. გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. თელავი. **DOI:** https://doi.org/10.52340/idw https://journals.4science.ge/index.php/IDW
- მახარობლიძე თ. (2023) თვისების გამომხატველი ფორმები ქართულ ჟესტურ ენაში. სამეცნიერო რეფერირებადი ჟურნალი *"ენა და კულტურა"* # 30. აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. გვ. 23-34 enadakultura.blogspot.com; https://enadakultura.com; https://journals.4science.ge/index.php/enadakultura
- მახარობლიძე თ. (2023) სახელმწიფო ენა და ადგილობრივი ყრუ თემი. ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. შრომები. VIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია "ენა და კულტურა" ქუთაისი. გვ.288-291 enadakultura.blogspot.com; https://enadakultura.com; https://journals.4science.ge/index.php/enadakultura
- მახარობლიძე თ. (2023) იკონურობა ქართულ ჟესტურ ენაში. სამეცნიერო რეფერირებადი ჟურნალი "ენა და კულტურა" # 29. აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. გვ.43-50 enadakultura.blogspot.com; https://enadakultura.com; https://journals.4science.ge/index.php/enadakultura
- Tamar Makharoblidze (2023) Numerals in Georgian Sign Language (GESL). *International journal of Multilingual education*. ISSUE 66, #23. DOI :*10.22333/ijme.2023.23003. Center for Civil Integration and Inter-Ethnic Relations. Tbilisi.* https://www.multilingualeducation.org/

- Tamar Makharoblidze (2023) The most common nominal affixes in Georgian Sign Language (GESL). Moambe - Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences. Georgian Academy Press. ISSN-0132-1447. Vol.17, no 2
- თამარ მახარობლიძე (2022) ტერმინოლოგიის საკითხები ქართულ ჟესტურ ენაში. ტერმინოლოგიის საკითხები V. ვუკოლ ბერიძის სახელობის ტერმინოლოგთა საზოგადოება. არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინტიტუტი. თსუ. თბილისი. გვ. 258-271 https://termbank.ge/%e1%83%99%e1%83%a0%e1%83%94%e1%83%91%e1%83%a3%e1%83%9a%e1%83%94%e1%83%91%e1%83%98/
- თამარ მახარობლიძე (2022) ქართული ჟესტური ენის წარმოშობის შესახებ. ენა და კულტურა - 28“. ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. გვ.43-48 http://doi.org/10.52340/lac
- Makharoblidze, Tamar (2022). On GESL verbal paradigms. Otolaryngology - Open Access

Journal (OOAJ) ISSN :2476-2490 IF :1.867 Volume 7 Issue 2. DOI: 10.23880/ooaj-16000236 https://medwinpublishers.com/OOAJ/editorial-board.php

- თამარ მახარობლიძე (2022) ზმნის პირიანობის შესახებ ჟესტურ ენებში. "ენა და კულტურა - 27". ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. http://doi.org/10.52340/lac გვ.51-55

- Tamar Makharoblidze (2022). Matrix of Negation in GESL. In the book "Building on Babel's Rubble" dedicated to the 60th universary of Lea Nash. Paris. 2021 p.83-93 https://www.puv-editions.fr/collections/nos-livres-et-revues-sciences-du-langage/building-on-babel-s-rubble-9782379242373-19-735.html

- თამარ მახარობლიძე (2022) დანიშნულების აფიქსი ჟესტურში. ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. საერთაშორისო ონლაინ სამეცნიერო კონფერენციის მასალები - შრომები"ენა და კულტურა" ქუთაისი. 26-27 მარტი. enadakultura.blogspot.com; https://enadakultura.com; https://journals.4science.ge/index.php/enadakultura

- Roland Pfau, Tamar Makharoblidze, Hedde Zeijlstra (2022) Negation and negative concord in Georgian Sign Language. Frontiers. 14 July 2022, Sec. Psychology of Language. Volume 13 – 2022. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.734845
- თამარ მახარობლიძე, თამარ არჩვაძე. 2022 დანიშნულების ჟესტის მორფოსემანტიკა ქართულ ჟესტურ ენაში. ჟურნალი კადმოსი. ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი. თბილისი.
- თამარ მახარობლიძე 2021. ნეგაციის შესახებ ქართულ ჟესტურ ენაში. საკონფერენციო მოხსენების კრებული. E-ISSN 2667-999X; ISSN: 2233-3401; მეექვსე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია ,,კულტურათაშორისი დიალოგები" თელავი. 29-30 ოქტომბერი, 2021. **https://journals.4science.ge/index.php/IDW**. **DOI:** https://doi.org/10.52340/idw
- თამარ მახარობლიძე (2021) მეორე ენის შესწავლა: პრობლემები და გამოწვევები ქართული ყრუთა თემისათვის. საერთაშორისო ჟურნალი მულტილინგვური განათლება. თბილისი. http://www.multilingualeducation.org/
- მახარობლიძე თამარ (2021) ქართული ჟესტური ენის პარემიოლოგიის შესახებ. *„ენა და კულტურა" 25.* ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. შრომები. VI საერთაშორისო ონლაინ სამეცნიერო კონფერენცია "ენა და კულტურა" ქუთაისი. გვ.198-204
- Makharoblidze Tamar (2021) Deaf Language and Culture in Georgia: (Problems and Challenges). Conference book. Tokyo Summit-3. The 3rd International Conference on Innovative Studies of Contemporary Sciences. February 19-21, 2021. Tokyo, Japan https://www.tokyosummit.org/

- თამარ მახარობლიძე (2020) მოდალობის ზოგი საკითხის შესახებ ქართულ ჟესტურ ენაში. ენათმეცნიერების საკითხები. თსუ. ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი. თბილისი (მიღებულია დასაბეჭდად)
- თამარ მახარობლიძე (2020) ქართული ჟესტური ენის ზმნის მორფოლოგიის შესახებ. იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება (იკე), ტ. 48. არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი. თბილისი.
- თამარ მახარობლიძე (2020) ზმნის პარადიგმის შესახებ ქართულ ჟესტურ ენაში. ენათმეცნიერების საკითხები. თსუ. ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი. თბილისი. გვ. 71-76
- თამარ მახარობლიძე (2020) არამანუალური გრამატიკული მარკირების შესახებ ქართულ ჟესტურ ენაში. "ენა და კულტურა 23" ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. გვ.64-69
- თამარ მახარობლიძე (2020) ქართული ჟესტური ენის ზმნის პარადიგმების შესახებ. კავკასიოლოგიური ძიებანი. #.11 ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი და კავკასიოლოგიური ინსტიტუტი. თსუ. თბილისი
- თამარ მახარობლიძე (2020) იურიდიული ტერმინების შესახებ ქართულ ჟესტურ ენაში. „ტერმინოლოგიის საკითხები IV" ვუკოლ ბერიძის სახელობის ტერმინოლოგთა საზოგადოება. არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინტიტუტი. თსუ. თბილისი. გვ.273-282 https://termbank.ge/%e1%83%99%e1%83%a0%e1%83%94%e1%83%91%e1%83%a3%e1%83%9a%e1%83%94%e1%83%91%e1%83%98/
- თამარ მახარობლიძე (2019) ქართული ჟესტური ენის ზმნის პირიანობა. "ენა და კულტურა 22" ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. გვ.31-40
- Makharoblidze Tamar (2019) On Modality in Georgian Sign Language (GESL). *Languages of the Caucasus* Vol.2 (2017) ISSN 2375-2068. escholarship.org/uc/languagesofcaucasus https://escholarship.org/search?q=Makharoblidze&searchType=eScholarship&searchUnitType=journals
- თამარ მახარობლიძე (2019) ქართული ჟესტური ენის ზმნის შესახებ. "ინტერდისციპლინური კვლევები ჰუმანიტარულ მეცნიერებებში" «Etudes interdisciplinaires en Sciences humaines» EISH. Vol. 6; Editions Université d'Etat Ilia, Tbilissi, Géorgie. ISBN 1987-8753 pp.50-81
- თამარ მახარობლიძე (2019) პირველი ქართული ტაქტილური ანბანი. ენათმეცნიერების საკითხები. თსუ. ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი. ISSN 1512-0473. თბილისი. გვ. 87-94
- თამარ მახარობლიძე (2019) ქართული ლორმის ანბანი. "ენა და კულტურა" ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი 31 მაისი, 1-2 ივნისი, 2019. ქუთაისი. გვ.299-307
- Makharoblidze Tamar (2019) The Georgian Tactile Alphabet (GeoLOrm). Moambe - Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences. Georgian Academy Press. ISSN-0132-1447. Vol. 13 no. 2

- Makharoblidze Tamar and Roland Pfau (2018) A negation-tense interaction in Georgian Sign Language. Sign Language & Linguistics. 21:1, John Benjamins Publishing Company. September 2018. Pp. 135–149. **ORCID ID** orcid.org/0000-0001-9683-3477
- Makharoblidze Tamar (2018) Verbal Temporal Categories in Georgian Sign Language (GESL) Moambe - Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences. Georgian Academy Press. ISSN-0132-1447. Vol.12, no 1. Pp. 125-128.
- Makharoblidze Tamar (2018) The theory of Neutral Signs (TNS). Moambe Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences. Vol.12, no 3. Pp. 122-127.
- თამარ მახარობლიძე (2018) კომპიუტერული თარჯიმანი ჟესტურიდან სამეტყველო ენაზე. "ენა და კულტურა " ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. 2018 გვ.60-64
- თამარ მახარობლიძე (2017) მათემატიკურ ნიშნებთან დაკავშირებული ზოგი საკითხი ქართულ ჟესტურ ენაში. "ენა და კულტურა - 18" ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. გვ. 51-58
- Makharoblidze Tamar (2017) Concerning Some Issues of Imperfective Modality in Spoken and Signed Georgian. In Historical Linguistics of the Caucasus. Paris-Makhachkala. P.132-135
- მახარობლიძე თ. (2017) ქართული ენობრივი სირცე. IV საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია "ენა და კულტურა" ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. ქუთაისი. გვ.261-265
- თ. მახარობლიძე, (2017) ბრუნვათა სისტემა ქართულ ჟესტურ ენაში. იკე, ტ. 45. არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი. თბილისი. 2017 გვ.123-133
- Makharoblidze Tamar (2017) Technologies of Teaching Spoken Georgian to Deaf Children. Teaching and Learning with Technology. Proceedings of the Global Conference on Teaching and Learning with Technology (CTLT 2016). 16th to 17th June 2016, Singapore. Edited by Wilton Fok, Vivian Wenting Li. Pp. 231-239
- Tamar Makharoblidze, George Mirianashvili. (2016) GESL lexical level and innovation technologies. The XVII EURALEX International Congress. TSU. Tbilisi 6-10 Sept. http://euralex.org/wp-content/themes/euralex/proceedings/Euralex%202016/euralex_2016_025_p257.pdf
  - https://euralex.org/category/publications/euralex-2016/
- თამარ მახარობლიძე (2016) ქართული დაქტილური ანბანი. კავკასიოლოგიური ძიებანი #8. თსუ. თბილისი. გვ. 105-145
- თამარ მახარობლიძე (2016) ქართული ჟესტური ენის დოკუმენტირების შესახებ. „ენა და კულტურა" #15. ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი. ქუთაისი. გვ.79-85
- თ. მახარობლიძე, (2015) ქართული ჟესტური ენის ლექსიკის შესახებ. იკე, ტ. 43. ა. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი. თბილისი. 2015 გვ.116-144
- თ. მახარობლიძე (2015) ზმნისწინის ტიპოლოგია. „კულტურათაშორისი დიალოგები" შრომები III; ი. გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახაელმწიფო უნივერსიტეტი, კახეთის მხარეში სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია. ISSN 2233-3401. თელავი 2015 გვ.367-375

- თ. მახარობლიძე, (2015) პოლიპერსონალიზმი ჟესტურ ენებში. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ენა და კულტურა“ შრომები III. 2015. ქუთაისი გვ. 231-238
- Makharoblidze Tamar (2015) Indirect object markers in Georgian Sign Language. Sign Language & Linguistics. #18 (2) John Benjamins Publishing Company. P. 238-250
- თ. მახარობლიძე, (2014) საქართველოში მცხოვრები ყრუთა თემის იდენტობის საკითხები. საერთაშორისო კონფერენცია თემაზე "ევროპული ღირებულებები და იდენტობა" (მოხსენებები). ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი. 2014 წლის 16-18 ივნისი, **გვ. 229-234; 426-420**
- თ. მახარობლიძე, (2014) დროის სისტემა ქართულ ჟესტურ ენაში. ენათმეცნიერების საკითხები. ეძღვნება ი. მელიქიშვილის ხსოვნას. ISSN 1512-0673. თსუ, თბილისი გვ. **209-218**
- თ. მახარობლიძე, **2014** ქართული ჟესტური ენის დოკუმენტირების პროცესი. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ჰუმანიტარული მეცნიერებები ინფორმაციულ საზოგადოებაში -2 ". **ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. 2014**
- თ. მახარობლიძე, 2014 ქართული დაქტილური ანბანი. იკე, ტ. 42. ა. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი. თბილისი. 2014
- თ. მახარობლიძე, "დროის კატეგორია ქართულ ჟესტურ ენაში". ქუთაისის II საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ენა და კულტურა" ქუთაისი, 2013 294-302 გვ.
- თ. მახარობლიძე, "ზმნათა უღვლილება ქართულ ჟესტურ ენაში", კავკასიოლოგთა III საერთაშორისო კონგრესი „მულტიკულტურალიზმი და ტოლერანტობა კავკასიაში". თსუ. თბილისი. 2013; 231-233 გვ
- თ. მახარობლიძე, „ტერმინთა პრობლემა ქართულ ჟესტურ ენაში." კრებულში **"ტერმინოლოგია - ქართული ენის ხვალინდელი დღე".** ა. ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი. თსუ, თბილისი 2013.
- T. Makharoblidze. On Georgian Dactyl Alphabet. ***INDIAN JOURNAL OF APPLIED LINGUISTICS – IJOAL*** **(Vol. 40, No. 1-2, Jan-Dec 2014)C/o BAHRI PUBLICATIONS, Kalkaji, New Delhi. 2013**
- T. Makharoblidze. Georgian Sign Language Electronic Dictionary. International Journal of Computer and Information Technology. ISSN 2279-0764. vol. XX issue XX –XXXXXXXX 201X www.ijcit.com 2013
- მახარობლიძე თ. (2013) **The Category of Version in Georgian Sign Language.** ვერსიის კატეგორია ქართულ ჟესტურ ენაში. კადმოსი 5.2013 ჰუმანიტარულ კვლევათა ჟურნალი. ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი. თბილისი. გვ. 168-191
- T. Makharoblidze. 2013. The Georgian Dactyl Alphabet. Disability studies Quarterly. DSQ, Vol. 33, No.3 2013 http://dsq-sds.org/article/view/3318
- მახარობლიძე თ. (2012) ჟესტურ ენათა ნაციონალიზაციის პროცესი. „კავკასიოლოგიური ძიებები" III, თსუ. თბილისი. გვ.131-151
- მახარობლიძე თ. (2012) ჟესტური ენები. თსუ, ქართული ენის ინსტიტუტის შრომები #2 გვ.159-171
- maxarobliZe T. (2012) მოქმედების დრო ქართულ ჟესტურ ენაში. "კავკასიოლოგიური ძიებები" – IV; თსუ. თბილისი. გვ. 77-79: 231-233

Tamar Makharoblidze
Ilia State University
tamar.makharoblidze@iliauni.edu.ge
https://doi.org/10.52340/lac.2025.10.41

GESL current research [1]

Abstract

Sign Language Linguistics is a relatively young area of linguistic research. However, Sign language linguistics in general has a quite long history in comparison to Georgian Sign Language (GESL) linguistics, which only counts several years. Despite its brief history, GESL research includes almost all the linguistic levels and the features of GESL. The most significant results of GESL linguistic research include: the printed and online dictionary with standardized forms of 4000 signs; comprehensive study of GESL verb morphology; general description of GESL grammar; numerous articles about specific features of GESL (namely, negative concord, different types of object markers, etc.). The dactyl alphabet of GESL (and Georgian Lorm as well — for local deaf-blind people) was created in a close cooperation of Georgian Deaf community. Today it needs the administrative support to be implemented in the Deaf educational process.

Since Georgia was part of the Soviet Union, with the common sign language — Russian Sign Language (RSL), which influenced the all other sign langugaes in the Soviet conitry. I also will discuss the origin of GESL.

The existing results of GESL research are invaluable for not only sign language linguistics, but also for typological studies of sign and spoken languages. Currently, several research projects are in progress, that aim to study argument structure of GESL, nominal morphology of GESL, and etc. These projects will definitely help to gain fundamental knowledge about this interesting natural sign language.

Keywords: GESL, Georgian Sign language, sign languages, flexion, affixes in sign languages

[1] *This work was supported by Shota Rustaveli National Scientific Foundation of Georgia (SRNSFN) 0FR-22-254. The Georgian Sign language nominal morphology]*